

Likabehandlingsplan

- plan för arbetet mot trakasserier,
diskriminering och kränkande behandling

Regnbågens förskola

Giltighetstid: 2021-11-01 – 2022-10-30

Ansvarig rektor: Susanne Richter

1. Syfte och bakgrund

Det råder ett absolut förbud mot att kränka, diskriminera eller trakassera barn/elever. All personal har handlingsplikt och skyldighet att utreda och vidta åtgärder. Syftet med en likabehandlingsplan är att barn ska skyddas mot diskriminering, trakasserier och kränkande behandling. Planen beskriver enhetens systematiska arbete, för barn, personal och vårdnadshavare.

Skollagen fastställer att alla skolformer ska arbeta målinriktat för att förebygga och förhindra kränkande behandling. En plan för arbetet ska varje år beskriva verksamhetens mål och de åtgärder som planeras. Genomförandet av dessa åtgärder ska sedan utvärderas i efterföljande års plan. Skolverket anger att planen ska utgå från en kartläggning av nuläget, som beskriver risker och analyserar orsaker.

2. Vision och arbetssätt

Att barnen som lämnar förskolan har ett rikt språk, kan lyssna och bli lyssnad till och kan uttrycka tankar och känslor.

Vi arbetar utifrån ett interkulturellt förhållningssätt. Vi intar en hållning, där barns språkliga och kulturella tillhörighet tas tillvara, vilket leder till gränsöverskridande samspel. Det handlar om att som pedagog bidra till att alla får synas, bekräftas och mötas på ett positivt sätt i förskolan.

Att vi utifrån ett socialt hållbart perspektiv fokuserar på hur vi bemöter varandra. Vi arbetar för goda och hållbara relationer till barn, vårdnadshavare och mellan medarbetare. Pedagoger ska fungera som goda förebilder i relationsbyggandet.

Vi utformat gemensamma spelregler för att fortsätta vara goda medarbetare och möta varandra trevligt och med respekt. Vi skattar oss i hur vi upplever att vi efterlever våra spelregler på arbetsplatsträffar.

3. Kartläggning av riskområden

I vår kartläggning utomhus har vi kunnat utläsa att det lätt uppstår konflikter bland barnen som kan leda till diskriminering och kränkande behandling kring populära lekplatser och lekmaterial. Våra tidigare riskområden, lektugan och båten, är nu borttagna från gården och ersatta med ny lekutrustning. Det kan fortfarande uppstå konflikter i rutschkanan och runt cyklarna. Även bakom uteförrådet och bakom kullen kan konflikter uppstå. Vi har också kunnat utläsa att pedagogerna behöver sprida sig på gården och vara aktiva tillsammans med barnen. Vi vill se mindre vuxenprat på gården och vi behöver bli bättre på att säga till varandra om det sker. ”Alla barn är allas barn” på gården.

Vi anser att det är viktigt att barnen har västar på sig när det är mörkt ute och att de har hjälmar vid madrassåkning.

I kartläggningen inomhus har vi sett att det ofta uppstår konflikter som kan leda till kränkande behandling och diskriminering när det vistas för många barn på samma ställe. Konflikter uppstår också kring lekmaterial som pussel, spel och att barnen vill spela med utvalda barn vilket gör att barnen som blir bortvalda blir ledsna. Barns språkliga förmåga kan leda till att vissa barn blir bortvalda. Övrigt material som det finns begränsad tillgång av kan ställa till konflikter. Vi har därför införskaffat större mängd av vissa bygg och konstruktionsmaterial. Det leder till färre konflikter och en mer konstruktiv lek.

Det är viktigt att vi värnar om barns integritet och respekterar när barnen säger nej till att vikarier hjälper till vid blöjbyte och toalettbesök. Bara kända vikarier byter blöjor.

Vid inskolning har en pedagog ett särskilt ansvar för inskolningssamtalet med vårdnadshavare, men i övrigt delar arbetslaget på ansvaret för barnet.

4. Mål för arbetet

På Regnbågens förskola ska alla känna sig trygga och sedda både inomhus och på förskolans gård. Pedagoger ska finnas nära barnen vid lek och undervisning. Det ska finnas många olika mötesplatser på förskolan där barnen får möjlighet att utveckla sin nyfikenhet och fantasi tillsammans. Vi ska bygga trygga och hållbara relationer till barn, vårdnadshavare och varandra på förskolan. Barnen ska möta glada pedagoger som ger framtidstro.

5. Handlingsplan

- För att alla barn ska känna sig respekterade och lyssnade till behöver vi föra samtal i arbetslagen kring gemensamma förhållningssätt och bemötanden. Vi behöver hjälpa barnen med turtagning och att lyssna på varandra. Barnen ska också ges möjlighet till inflytande och delaktighet i undervisningen. Barnen ska känna sig hörda.
- För att förskolan ska vara en trygg plats behöver pedagoger finnas nära barnen i lek och undervisning utomhus. Vi ska påminna varandra mer om att sprida oss på gården och ansvara för alla barn. ”Alla barn är allas barn”.
- Barnen ska känna sig trygga inomhus och vi organiserar därför ofta barnen i mindre grupper. Pedagoger ska finnas nära och där barnen befinner sig. En positiv atmosfär ska råda, där vi hjälper barnen vid konfliktlösning och uppmuntrar kamratligt beteende.
- Pedagoger är öppna för feedback och påminnelser angående aktiv närvaro i lek och undervisning.
- Vi behöver föra återkommande samtal kring förskolans miljöer både utomhus och inomhus.
- Kartläggning av riskområden görs i oktober och i april. Avstämning sker vid arbetslagsledarmöte tillsammans med rektor. Likabehandlingsplanen revideras i oktober varje år.

6. Utvärdering av genomförda insatser

Att dela in barnen i mindre grupper, både inomhus och utomhus, har varit positivt. Det har minskat antalet konflikter och olyckshändelser där barn har gjort sig illa.

Pedagogerna behöver även fortsättningsvis påminna varandra om att vara nära barnen utomhus, för att hjälpa till med konflikthantering och bidra till ett utforskande tillsammans utomhus.

Vi har genomfört en omorganisation under läsåret för att kunna arbeta ännu mer med trygga och hållbara relationer. Vi har organiserat barnen i yngre och äldre barns avdelningar istället för, som tidigare, åldersindelade grupper. Vi arbetar aktivt med trygghet och trivsel och tycker oss se framsteg i arbetet.

7. Barns/elevs delaktighet i arbetet

Barnen görs delaktiga genom kontinuerliga samtal om hur vi bemöter varandra och vilka gemensamma regler som vi har på förskolan. De äldre barnen intervjuas och gör egna utvärderingar. För att kunna utläsa var barnen trivs och inte trivs att vara samt vart kränkande behandling eller diskriminering kan uppstå har vi även dokumenterat och kartlagt var barnen tycker om att leka.

När det gäller de yngre barnen och barn i behov av särskilt stöd, är det viktigt att pedagogerna kan "läsa av" eller att barnet/barnen visar med stödtecken eller bilder vad de vill göra och vilka lärmiljöer de föredrar. Vi använder oss av bildstöd på alla avdelningar och är nogga med att tolka barnens signaler.

8. Rutiner för akuta situationer

Rutiner när barn kränker barn

- Den som upptäcker eller får vetskap om händelsen reder ut situationen med barnen. Om kränkningen skulle vara av sådan art att rektor bör kontaktas så görs det.
- Föräldrar informeras vid hämtning och lämning. Om sammanhanget kräver ett mer formellt möte med vårdnadshavare så ordnas det.
- På det reflektionsprotokoll som används varje vecka tas likabehandlingsplanen upp som en av punkterna. Om något behövs tas upp och åtgärdas så görs det med berörda barn, på avdelningen eller hela förskolan.
- När kvalitetsindikatorn "atmosfär, organisation och lärmiljö" görs reflekterar vi över hur vi pedagoger lever våra "värden" på området och vad vi behöver utveckla.

Rutiner när vuxen kränker, trakasserar eller diskriminerar barn

- Föräldrar/vårdnadshavare kontaktas. Rektor informeras.

- Skyndsam anmälan till STELLA-systemet. Utöver det inträder också utrednings- och åtgärdsskyldighet.

9. Definitioner och begrepp

Med diskrimineringsgrund menas de kategorier av personer eller de karakteristika som skyddas av diskrimineringslagstiftningen:

- Kön

Diskriminering och trakasserier som har samband med kön kan vara utfrysning, förlöjligande och skämt kopplade till barns könstillhörighet. Sexuella trakasserier är kränkningar av sexuell natur. De kan ta sig uttryck i sexualiserat språkbruk, tafsande eller visning av pornografiskt material. Vuxna i skolan måste vara uppmärksamma på och agera i situationer där barnens lek inte präglas av frivillighet, ömsesidig nyfikenhet och intresse.

- Könsidentitet eller könsuttryck (i diskrimineringslagen könsöverskridande identitet eller uttryck)

Att någon inte identifierar sig med sin biologiska könstillhörighet som kvinna eller man eller genom sin klädsel eller på annat sätt ger uttryck för att tillhöra ett annat kön

- Etnisk tillhörighet

Diskriminering och trakasserier som har samband med etnisk tillhörighet kan vara förlöjligande eller skämt kopplat till en grupp personer med samma nationella eller etniska ursprung, ras eller hudfärg. Skolan/förskolan har ett ansvar att arbeta mot rasism och främlingsfientlighet.

- Religion eller annan trosuppfattning

Skolan/förskolan får inte missgynna någon elev/barn på grund av hans eller hennes religion. I skolan ska föräldrar kunna lämna sina barn utan att de blir ensidigt påverkade till förmån för den ena eller andra åskådningen. Skolan är skyldig att se till barnets bästa och alla barn har rätt till kunskap och lärande, tankefrihet och religionsfrihet. Begreppet annan trosuppfattning innefattar uppfattningar som har sin grund i eller har samband med en religiös åskådning, till exempel buddism, ateism eller agnosticism.

- Funktionsnedsättning (i diskrimineringslagen funktionshinder)

Funktionsnedsättningar kan vara fysisk, psykisk eller intellektuell och påverka livet på olika sätt. Hit räknas både sådana som syns, och sådana som inte märks lika lätt, som exempelvis allergi, hörsel och synskador, ADHD och dyslexi. Graden av funktionsnedsättning har ingen betydelse. Anm. Funktionshinder uppstår när personer med funktionsnedsättning upplever begränsning i relation till omgivningen.

Funktionshinder är inte en egenskap hos individen utan det är miljön som kan vara funktionshindrande.

- Sexuell läggning

Skolan/förskolan ska förebygga och förhindra diskriminering och trakasserier på grund av sexuell läggning. Med sexuell läggning menas homosexualitet, bisexualitet och heterosexualitet. Skolan har ett särskilt ansvar att förmedla samhällets gemensamma värdegrund till barnen.

- Ålder

Det är fortsatt tillåtet att särbehandla på grund av ålder om:

- särbehandling gäller tillämpning av bestämmelse i förskola, förskoleklass, skolbarnomsorg, grundskola, särskola och specialskola samt om
- särbehandling har ett berättigande syfte och de medel som används är lämpliga och nödvändiga.

Direkt diskriminering

Att någon missgynnas genom att behandlas sämre än någon annan. För att det ska röra sig om diskriminering ska missgynnandet ha samband med någon av diskrimineringsgrunderna.

Direkt diskriminering känns igen genom likartade fall behandlas olika. Ett exempel kan vara när en flicka nekas tillträde till ett visst gymnasieprogram med motiveringen att det redan går så många flickor på detta program.

Indirekt diskriminering

Med indirekt diskriminering menas lika behandling av olika fall. Krav som verkar neutrala men som i praktiken innebär att en viss grupp missgynnas. Det sker t.ex. när skolan tillämpar en bestämmelse eller ett förfaringsätt som verkar vara neutralt, men som i praktiken missgynnar ett barn med ett visst kön, viss etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionsnedsättning eller sexuell läggning. Om exempelvis alla barn serveras samma mat, diskriminerar skolan indirekt de barn som på grund av religiösa skäl behöver annan mat.

Bristande tillgänglighet

Bristande tillgänglighet är när en person med en funktionsnedsättning missgynnas genom att en verksamhet inte vidtar skäliga tillgänglighetsåtgärder för att den personen ska komma i en jämförbar situation med personer utan denna funktionsnedsättning. Den som låter bli att genomföra skäliga tillgänglighetsåtgärder kan komma att göra sig skyldig till diskriminering.

Trakasserier

Ett handlande som kränker någons värdighet och som har samband med någon av diskrimineringsgrunderna. Begreppet ”sexuella trakasserier” innebär ett handlande av sexuell natur som för den skull inte behöver ha samband med någon av diskrimineringsgrunderna. Anm. Diskriminering är när en vuxen i skolan missgynnar ett barn och det har samband med någon av diskrimineringsgrunderna. Trakasserier som utförs av skolans personal kan också vara diskriminering och kan t.ex. ske genom skolans regler, undervisning, läroböcker etc.

Kränkande behandling enligt skollagen

Skolan/förskolan ska förebygga och förhindra det som i skollagen benämns som kränkande behandling såsom mobbning och rasistiska beteenden. Det definieras som ett uppträdande som, utan att ha någon koppling till någon särskild diskrimineringsgrund, kränker ett barns eller en elevs värdighet. Kränkningar kan vara fysiska, verbala, psykosociala, texter och bilder.

Fler begrepp

- Mobbning

En upprepad negativ handling när någon eller några medvetet och med avsikt tillfogar eller försöker tillfoga en annan skada eller obehag.

- Rasism

En föreställning om den egna folkgruppens överlägsenhet utifrån uppfattningen om att det finns biologiska skillnader mellan folkgrupper och att vissa folkgrupper är mindre värda och därmed legitima att förtrycka, utnyttja eller kontrollera.

- Främlingsfientlighet

Rädsla för och/eller stark motvilja mot grupper som definieras genom fysiska, kulturella/etniska eller beteendemässiga karakteristika.

- Homofobi

En uppfattning eller medveten värdering hos en individ, en grupp eller ett samhälle och som ger uttryck för en starkt negativ syn på homo- eller bisexuella personer.